

فصلنامه علمی (مقاله علمی-پژوهشی) جامعه‌شناسی سیاسی ایران، سال سوم، شماره اول (پیاپی 9) بهار 1399 صص 2714-2700  
مقایسه حل مسئله اجتماعی، اعتماد اجتماعی و صمیمیت زناشویی در زنان شاغل و خانه دار

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱/۲۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۳/۲۶

زینب محمدپورلهرمی<sup>۱</sup>

الهه ملائی<sup>۲</sup>

ساحل محمد امین زاده<sup>۳</sup>

محمد حاجی ربیع<sup>۴</sup>

علی قادری<sup>۵</sup>

### چکیده

این پژوهش با هدف بررسی مقایسه‌ای حل مسئله اجتماعی، اعتماد اجتماعی و صمیمیت زناشویی در زنان شاغل و خانه دار شهرستان بانه انجام گرفت. جامعه آماری پژوهش حاضر تمامی زنان شاغل و خانه دار مراجعه کننده به مراکز بهداشتی و خدمات درمانی شهرستان بانه بود که با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس تعداد ۲۰۰ نفر (۱۰۰ نفر شاغل و ۱۰۰ نفر خانه دار) به روش مقایسه‌ای (پس رویدادی) انتخاب شد. ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه تجدیدنظر شده حل مسئله اجتماعی (SPSI-R)؛ دزوریلا و همکاران، (۲۰۰۲)، پرسشنامه اعتماد اجتماعی توسط صفاری نیا و شریف (۱۳۸۹)، پرسشنامه صمیمیت زناشویی باگاروزی (۲۰۰۱) بود که، جهت تجزیه و تحلیل داده ها و آزمون فرضیه های پژوهش از آزمون تحلیل واریانس چند متغیره (مانوا) استفاده گردید. نتایج تحلیل مانوا نشان داد که، مولفه های «جهت گیری مثبت نسبت به مسئله»، «جهت گیری منفی نسبت به مسئله»، «حل مسئله منطقی»، «سبک تکانشی»، «سبک اجتنابی»، در زنان شاغل بیشتر از زنان خانه دار است. مولفه های «اطمینان»، «صداقت»، «صراحت»، «تمایلات همکاری جویانه»، «رفتار مبتنی بر اعتماد» در زنان خانه دار بیشتر از زنان شاغل است. همچنین میانگین مولفه های «عاطفی»، «روانشناختی»، «عقلانی»، «جنسی»، «فیزیکی»، «معنوی»، «زیباشناختی»، «تفریحی»، در زنان خانه دار بیشتر از زنان شاغل است.

**کلید واژه:** حل مسئله اجتماعی، اعتماد اجتماعی، صمیمیت زناشویی، زنان شاغل، زنان

خانه دار

<sup>۱</sup> دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی اسلامی، مثبت گرا دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری (jalehmohamadpoor2018@gmail.com)

<sup>۲</sup> کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد سمنان، ایران

<sup>۳</sup> کارشناسی ارشد روان شناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنج (نویسنده مسئول sahelmohammadaminzadeh@gmail.com)

<sup>۴</sup> کارشناس ارشد روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

<sup>۵</sup> کارشناسی ارشد روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی

همچنان یکی از اساسی ترین مسائلی که جوامع امروزی با آن مواجهند، اعتماد اجتماعی است تا حدی که ادامه حیات اجتماعی برای انسان امروزی بدون اعتماد اجتماعی بسیار دشوار است، زیرا که حیات اجتماعی زمانی بقاء و دوام می یابد که دست کم یکی از پیش فرض های اساسی آن (اعتماد اجتماعی) برقرار باشد (امیرکافی، ۱۳۷۵).

اعتماد و رفتارهای مطلوب از اجزای ضروری زندگی اجتماعی هستند. اعتماد اجتماعی<sup>۱</sup> یکی از جنبه های مهم روابط انسانی است که زمینه ساز مشارکت و همکاری میان اعضای جامعه است. اعتماد اجتماعی، مشارکت را در زمینه های مختلف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی سرعت بخشیده و تمایل افراد را برای همکاری با گروه های مختلف جامعه افزایش می دهد (حیدرآبادی، ۲۰۱۰). در فضای مبتنی بر اعتماد ابزارهایی چون زور و اجبار برای رعایت قوانین و مقررات و حق و حقوق دیگران، کارایی خود را از دست میدهند (کفاشی و فتاحی، ۲۰۱۱). اعتماد رشد انسان را تسهیل می کند و رابطه او با دیگران و جهان را به رابطه ای خلاق و شکوفا تبدیل می کند (قلی پور و همکاران، ۲۰۰۸). مطابق نظر روانشناسان اجتماعی، اعتماد اجتماعی بخشی از یک ویژگی گسترده تر شخصیتی است که شامل خوشبینی، اعتماد به همکاری و اطمینان به این موضوع است که افراد میتوانند اختلافاتشان را کنار بگذارند و با یکدیگر زندگی اجتماعی رضایتمندانه ای داشته باشند. اعتماد و خوشبینی جزء جدایی ناپذیر تمایل عمومی به زندگی جمعی است. برعکس، کسانی که به دیگران اعتماد نمی کنند، انسانهای بدبین و منفی بافی هستند که قابلیت های همکاری اجتماعی و سیاسی را باور ندارند (عبدالملکی، ۲۰۰۸). بنابراین ویژگی اعتماد کننده بر رابطه بین اعتماد کننده و معتمد رجحان دارد. عناصر اصلی تشکیل دهنده اعتماد عبارتند از: صراحت، صداقت، تمایلات همکاری جویانه و سهم کردن و اعتماد نهادی (غفاری، ۲۰۰۹). در کنار بحث اعتماد زوجین، صمیمیت نیز از اهمیت ویژه ای برخوردار است. امروزه، روابط زوجین ایرانی در معرض تغییرات ساختاری قرار گرفته است و دگرگونی و پراکندگی بسیاری در آن مشاهده می شود که این امر به نوبه خود میتواند مشکلاتی را در منظومه خانواده ایجاد کند و حتی آن را به سمت فروپاشی سوق دهد (قمرانی و طباطبایی، ۱۳۸۹). صمیمیت با ایجاد بعد خاص و مثبت در زندگی زناشویی و تأمین بهداشت روانی اعضای خانواده، عاملی محافظت کننده و نیرومند در برابر مشکلات فردی و اجتماعی است و تأکید بر روابط صمیمی بین زن و شوهر در خانواده در مقایسه با تأکید بر دیدگاه های فردی به درک و شناخت بهتر رفتارهای مسئله ساز و تغییر آنها کمک می کند (لورنسو، بارت، و راوین، ۲۰۰۵). برخورداری از صمیمیت در میان زوجها از عوامل مهم ایجاد ازدواج های پایدار است (کرافورد و انگر، ۲۰۰۴) و پرهیز از برقراری روابط صمیمانه از عواملی است که موجب شکست در زندگی خانوادگی میشود (بلوم، ۲۰۰۶). فردی که میزان صمیمیت فراوانی را در روابط تجربه میکند، میتواند خود را به شیوه

<sup>1</sup> social trust

مطلوبتری در روابط عرضه، و نیازهای خود را به شکل مؤثرتری به شریک و همسر خود ابراز کند. (پاتریک، ۲۰۰۷). در همین راستا پژوهش حاضر درصدد پاسخ به این سوال است که آیا بین حل مسئله اجتماعی، اعتماد اجتماعی و صمیمیت زناشویی در زنان شاغل و خانه دار شهرستان بانه تفاوت معناداری وجود دارد؟

### روش شناسی

از آنجا که در این پژوهش از داده های توصیفی استفاده خواهد شد، می توان آن را از لحاظ گردآوری داده ها در زمره تحقیقات توصیفی قرار داد. طرح تحقیق پژوهش حاضر برحسب ماهیت موضوع روش علی مقایسه ای می باشد. لذا با توجه به موضوع و متغیرهای پژوهش از طرح پژوهشی علی مقایسه ای (پس رویدادی) استفاده شد چرا که متغیرها در گذشته رخ داده است و اکنون مورد بحث قرار می گیرند. جامعه آماری پژوهش حاضر تمامی زنان شاغل و خانه دار مراجعه کننده به مراکز بهداشتی و خدمات درمانی شهرستان بانه در سال ۱۳۹۶ می باشد که با استفاده از روش نمونه گیری در دسترس تعداد ۲۰۰ نفر (۱۰۰ نفر شاغل و ۱۰۰ نفر خانه دار) انتخاب شد. داده ها با استفاده از ابزار پرسشنامه گردآوری شده است که عبارت اند از:

**پرسشنامه حل مسئله اجتماعی:** فرم کوتاه پرسشنامه تجدیدنظر شده حل مسئله اجتماعی (SPSI-R)؛ دزوریلا و همکاران، (۲۰۰۲)، یک ابزار خود گزارشی از نوع لیکرت و دارای ۲۵ سوال بوده و هدف آن اندازه گیری مهارت شما در حل مسئله اجتماعی می باشد و خرده مقیاس های آن (مقیاس جهت گیری مثبت به مسئله (PPO)، جهت گیری منفی به مسئله (NPO)، حل مسئله منطقی (RPS)، سبک تکانشی / بی احتیاط، سبک اجتنابی).

**پرسشنامه اعتماد اجتماعی:** پرسشنامه اعتماد اجتماعی توسط صفاری نیا و شریف و با همکاری متخصصان مربوطه در سال ۱۳۸۹ تهیه و تنظیم شده است. این پرسشنامه شامل ۲۵ سوال می باشد و شامل مولفه های رفتار مبتنی بر اعتماد کردن، تمایلات همکاری جویانه، صراحت، صداقت و اطمینان می باشد و برای هر مولفه ۵ سوال در نظر گرفته شده است.

**پرسشنامه صمیمیت زناشویی:** این پرسشنامه توسط Bagarozzi، در سال ۲۰۰۱ تهیه و تنظیم شده است. پرسشنامه شامل ۴۱ سوال است و نیازهای صمیمیت را در هشت بعد ۱. عاطفی ۲. روانشناختی ۳. عقلانی ۴. جنسی ۵. فیزیکی ۶. معنوی ۷. زیباشناختی ۸. تفریحی - اجتماعی در بر می گیرد. مقیاس پرسشنامه بر اساس طیف لیکرت است. که از گزینه اصلا یک نیاز قوی نیست (۱) تا یک نیاز شدیداً قوی است (۱۰) را دربر می گیرد.

نتایج آمار توصیفی میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش در جداول زیر گزارش شده است؛

جدول ۱. اطلاعات آمار توصیفی مربوط به متغیر اعتماد اجتماعی

انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	گروه
1.30	2.6700	100	اطمینان
1.10	2.5700	100	صداقت
1.16	2.7800	100	صراحت
1.06	2.8400	100	زنان خانه دار تمایلات همکاری جویانه
1.18	2.9100	100	رفتار مبتنی بر اعتماد
.88	2.2300	100	اطمینان
.85	2.2020	99	صداقت
.75	2.2400	100	صراحت
.71	2.4100	100	زنان شاغل تمایلات همکاری جویانه
1.00	2.5500	100	رفتار مبتنی بر اعتماد
		100	

جدول ۲. اطلاعات آمار توصیفی مربوط به متغیر حل مسئله اجتماعی

انحراف استاندارد	میانگین	تعداد	گروه
1.015	2.3300	100	جهت گیری مثبت نسبت به مسئله
1.19	2.2400	100	زنان خانه دار جهت گیری منفی نسبت به مسئله
.83	2.4800	100	حل مسئله منطقی
.78	2.4700	100	سبک تکانشی
.78	2.3600	100	سبک اجتنابی
		100	
1.00	2.8400	100	جهت گیری مثبت نسبت به مسئله

1.05	2.8200	100	جهت گیری منفی نسبت به مسئله	زنان شاغل
1.00	2.9100	100	حل مسئله منطقی	
1.12	3.0000	100	سبک تکانشی	
1.01	2.9400	100	سبک اجتنابی	
		100		

جهت بررسی نرمال بودن داده ها از آزمون آماری کولموگروف اسمیرنوف استفاده شده است که نتایج آن در جدول ۳ گزارش شده است.

جدول ۳. آزمون کولموگروف اسمیرنوف جهت بررسی نرمال بودن داده ها

حل مسئله	اعتماد اجتماعی	صمیمیت زناشویی	تعداد	پارامترهای نرمال
200	200	200		میانگین
2.6390	2.5447	2.8328		انحراف استاندارد
.87826	.84564	.81628		مطلق
.097	.127	.054		مثبت
.097	.127	.054		منفی
-.057	-.054	-.044		
1.375	1.794	.760		Kolmogorov-Smirnov Z
.056	.086	.611		Asymp. Sig. (2-tailed)

همانطور که جدول فوق نشان می دهد Z کولموگروف اسمیرنوف متغیرهای "صمیمت زناشویی"، "اعتماد اجتماعی" و "حل مسئله" در سطح ۱ صدم معنادار می باشد. بنابراین متغیرهای پژوهش دارای توزیع نرمال می باشند.

جهت بررسی برابری ماتریس کواریانس متغیرهای پژوهش از آزمون M باکس استفاده شده است که نتایج آن در جدول ۴ گزارش شده است.

جدول ۴. آزمون M باکس جهت برابری ماتریس کواریانس

62.189	Box's M
10.194	F
6	df1
281104.559	df2
.103	Sig.

همانطور که جدول ۴ نشان می‌دهد مقدار  $F$  آزمون  $M$  باکس در سطح ۵ صدم معنادار می‌باشد. بنابراین متغیرهای پژوهش دارای ماتریس کواریانس برابری هستند. جهت بررسی برابری واریانسهای متغیرهای پژوهش از آزمون لوین استفاده شده است که نتایج آن در جدول ۵ گزارش شده است.

جدول ۵. آزمون لوین جهت برابری واریانسها

Sig.	df2	df1	F	
۱۰۴.	197	1	12.672	صمیمت زناشویی
۸۰.	197	1	34.406	اعتماد اجتماعی
۰۹.	197	1	26.996	حل مسئله

نتایج نشان می‌دهد مقدار  $F$  متغیرهای پژوهش در سطح ۱ صدم معنادار می‌باشد. بنابراین متغیرهای پژوهش دارای واریانس برابری در دو گروه هستند. اکنون می‌توان فرضیات پژوهش را مورد آزمون و بررسی قرار داد.

فرضیه اول پژوهش: « بین حل مسأله اجتماعی زنان شاغل و خانه دار تفاوت معناداری وجود دارد.»

در پاسخ به این سوال پژوهش با توجه به ماهیت آن، از تحلیل واریانس چند متغیره (MANOVA) استفاده شده است. نتایج حاصل از اجرای آزمون تحلیل واریانس چند متغیره و آزمون تعقیبی بونفرونی جهت بررسی تفاوت متغیرهای پژوهش بین زنان شاغل و خانه دار در جداول زیر آورده شده است.

جدول ۶. آزمون تحلیل واریانس چند متغیره جهت بررسی حل مسأله اجتماعی بر اساس زنان شاغل و

زنان خانه دار

سطح معنی داری	F	ارزش آماره	آماره
.001	4.486	.104	اثر پیلائی
.001	4.486	.896	لامبدای ویلکز
.001	4.486	.116	اثر هتلینگ
.001	4.486	.116	بزرگترین ریشه روی

نتایج مندرج در جدول نشان می‌دهد که مقدار  $F$  مربوط به آماره لامبدای ویلکز برابر با ۰/۸۹۶ می‌باشد که در سطح آلفای ۰/۰۵ معنادار است. بنابراین می‌توان از تفاوت حداقل یک متغیر وابسته در دو گروه زنان شاغل و زنان خانه دار سخن گفت.

جدول ۷. نتایج آزمون تحلیل واریانس مولفه های متغیر حل مسئله اجتماعی بر اساس زنان شاغل و خانه دار						
منبع	متغیر وابسته	مجموع مجدورات	درجه آزادی	میانگین مجدورات	F	سطح معنی داری
حل مس	جهت گیری مثبت نسبت به مسئله	13.005	1	13.005	8.265	.004
	جهت گیری منفی نسبت به مسئله	16.820	1	16.820	9.329	.003
آله اج	حل مسئله منطقی	9.245	1	9.245	7.231	.008
	سبک تکانشی	14.045	1	14.045	12.365	.001
تما عی	سبک اجتنابی	16.820	1	16.820	14.071	.000
	خطا	جهت گیری مثبت نسبت به مسئله	198	1.573		
	جهت گیری منفی نسبت به مسئله	198	1.803			
	حل مسئله منطقی	198	1.279			
	سبک تکانشی	198	1.136			
	سبک اجتنابی	198	1.195			
کل	جهت گیری مثبت نسبت به مسئله	1661.000	200			
	جهت گیری منفی نسبت به مسئله	1654.000	200			

			200	1715.000	حل مسئله منطقی
			200	1735.000	سبک تکانشی
			200	1658.000	سبک اجتنابی

همانطور که جدول بالا نشان می‌دهد مولفه‌های «جهت گیری مثبت نسبت به مسئله» ( $F=8/26, Sig. =0/05$ )، «جهت گیری منفی نسبت به مسئله» ( $F=9/32, Sig. =0/05$ )، «حل مسئله منطقی» ( $F=7/23, Sig. =0/05$ )، «سبک تکانشی» ( $F=12/36, Sig. =0/05$ )، «سبک اجتنابی» ( $F=14/07, Sig. =0/05$ ) در دو گروه زنان شاغل و خانه دار داری تفاوت معنی دار می‌باشند. طبق اطلاعات جدول ۴-۱۱ میانگین مولفه‌های «جهت گیری مثبت نسبت به مسئله»، «جهت گیری منفی نسبت به مسئله»، «حل مسئله منطقی»، «سبک تکانشی»، «سبک اجتنابی»، در زنان شاغل بیشتر از زنان خانه دار است.

فرضیه دوم پژوهش: «بین اعتماد اجتماعی زنان شاغل و خانه دار تفاوت معناداری وجود دارد.» در پاسخ به این سوال پژوهش با توجه به ماهیت آن، از تحلیل واریانس چند متغیره (MANOVA) استفاده شده است. نتایج حاصل از اجرای آزمون تحلیل واریانس چند متغیره و آزمون تعقیبی بونفرونی جهت بررسی تفاوت متغیرهای پژوهش بین زنان شاغل و خانه دار در جداول زیر آورده شده است.

جدول ۸. آزمون تحلیل واریانس چند متغیره جهت بررسی اعتماد اجتماعی بر اساس زنان شاغل و زنان

خانه دار

آماره	ارزش آماره	F	سطح معنی داری
اثر پیلای	.071	2.94	.014
لامبدای ویلکز	.929	2.94	.014
اثر هتلینگ	.076	2.94	.014
بزرگترین ریشه روی	.076	2.94	.014



نتایج مندرج در جدول نشان می‌دهد که مقدار  $F$  مربوط به آماره لامبدای ویلکز برابر با  $2/94$  می‌باشد که در سطح آلفای  $0/05$  معنادار است. بنابراین می‌توان از تفاوت حداقل یک متغیر وابسته در دو گروه زنان شاغل و زنان خانه دار سخن گفت.

جدول ۹. نتایج آزمون تحلیل واریانس مولفه های متغیر اعتماد اجتماعی بر اساس زنان شاغل و خانه دار

منبع	متغیر وابسته	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	سطح معنی داری
اعتماد اجتماعی	اطمینان	9.530	1	9.530	7	.006
	صداقت	6.736	1	6.736	4	.027
صراحت	صراحت	14.377	1	14.377	1	.001
	تمایلات	8.599	1	8.599	7	.007
همکاری جویانه	همکاری جویانه	5.899	1	5.899	4	.046
	رفتار مثبتی بر اعتماد	1.248	197	245.767		
خطا	اطمینان	1.363	197	268.470		
	صداقت	1.215	197	239.342		
صراحت	صراحت	1.176	197	231.622		
	تمایلات	1.465	197	288.513		
همکاری جویانه	همکاری جویانه					
	رفتار مثبتی بر اعتماد					
کل	اطمینان		199	1452.000		
	صداقت		199	1409.000		
صراحت	صراحت		199	1510.000		
	تمایلات		199	1620.000		
همکاری جویانه	همکاری جویانه					
	رفتار مثبتی بر اعتماد		199	1787.000		

همانطور که جدول بالا نشان می‌دهد مولفه‌های «اطمینان» ( $F=7/63$ ,  $Sig. =0/05$ )، «صداقت» ( $F=4/94$ ,  $Sig. =0/05$ )، «صراحت» ( $F=11/83$ ,  $Sig. =0/05$ )، «تمایلات همکاری جویانه»

( $F=7/31$ ,  $Sig. =0/05$ )، «رفتار مبتنی بر اعتماد» ( $F=4/02$ ,  $Sig. =0/05$ )، در دو گروه زنان شاغل و خانه دار داری تفاوت معنی دار می‌باشند. طبق اطلاعات جدول ۴-۱۱ میانگین مولفه‌های «اطمینان»، «صداقت»، «صراحت»، «تمایلات همکاری جویانه»، «رفتار مبتنی بر اعتماد» در زنان خانه دار بیشتر از زنان شاغل است.

فرضیه سوم پژوهش: «بین صمیمیت زناشویی زنان شاغل و خانه دار تفاوت معناداری وجود دارد.» در پاسخ به این سوال پژوهش با توجه به ماهیت آن، از تحلیل واریانس چند متغیره (MANOVA) استفاده شده است. نتایج حاصل از اجرای آزمون تحلیل واریانس چند متغیره و آزمون تعقیبی بونفرونی جهت بررسی تفاوت متغیرهای پژوهش بین زنان شاغل و خانه دار در جداول زیر آورده شده است.

جدول ۱۰. آزمون تحلیل واریانس چند متغیره جهت بررسی صمیمیت زناشویی بر اساس زنان شاغل و

زنان خانه دار

آماره	ارزش آماره	F	سطح معنی داری
اثر پیلای	.126	3.44	.001
لامبدای ویلکز	.874	3.44	.001
اثر هتلینگ	.144	3.44	.001
بزرگترین ریشه روی	.144	3.44	.001

نتایج مندرج در جدول نشان می‌دهد که مقدار F مربوط به آماره لامبدای ویلکز برابر با ۳/۴۴ می‌باشد که در سطح آلفای ۰/۰۵ معنادار است. بنابراین می‌توان از تفاوت حداقل یک متغیر وابسته در دو گروه زنان شاغل و زنان خانه دار سخن گفت.

جدول ۱۱. نتایج آزمون تحلیل واریانس مولفه های متغیر صمیمیت زناشویی بر اساس زنان شاغل و خانه دار

منبع	متغیر وابسته	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معنی داری
صمیمیت زناشویی	عاطفی	12.500	1	12.500	8.849	.003
	روانشناختی	14.397	1	14.397	4.075	.045
	عقلانی	23.660	1	23.660	8.137	.005
	جنسی	7.605	1	7.605	6.220	.013
	فیزیکی	9.680	1	9.680	8.047	.005
	معنوی	18.224	1	18.224	11.077	.001
	زیباشناختی	18.108	1	18.108	5.731	.018
	تفریحی	6.073	1	6.073	6.346	.013
خطا	عاطفی	279.701	198	1.413		
	روانشناختی	699.561	198	3.533		
	عقلانی	575.747	198	2.908		
	جنسی	242.081	198	1.223		
	فیزیکی	238.195	198	1.203		
	معنوی	325.742	198	1.645		
	زیباشناختی	625.594	198	3.160		
	تفریحی	189.469	198	.957		
کل	عاطفی	1958.000	200			
	روانشناختی	2182.489	200			
	عقلانی	2701.628	200			
	جنسی	1755.122	200			
	فیزیکی	1780.240	200			
	معنوی	1894.362	200			
	زیباشناختی	2243.219	200			
	تفریحی	1654.159	200			

همانطور که جدول بالا نشان می دهد مولفه های «عاطفی» ( $F=8/84, Sig. =0/05$ )، «روانشناختی» ( $F=4/07, Sig. =0/05$ )، «عقلانی» ( $F=8/13, Sig. =0/05$ )، «جنسی» ( $F=6/22, Sig. =0/05$ )، «فیزیکی» ( $F=8/04, Sig. =0/05$ )، «معنوی» ( $F=11/07, Sig. =0/05$ )، «زیباشناختی» ( $F=5/73, Sig. =0/05$ )، «تفریحی» ( $F=6/34, Sig. =0/05$ )، در دو گروه زنان شاغل و خانه دار دارای تفاوت معنی دار می باشند. طبق اطلاعات جدول ۴-۱۱ میانگین مولفه های «عاطفی»، «روانشناختی»، «عقلانی»، «جنسی»، «فیزیکی»، «معنوی»، «زیباشناختی»، «تفریحی»، در زنان خانه دار بیشتر از زنان شاغل است.

### بحث و نتیجه گیری

فرضیه اول پژوهش: بین حل مسئله اجتماعی زنان شاغل و خانه دار تفاوت معناداری وجود دارد. نتایج حاصل از تحلیل مانوا نشان داد که متغیر بین اعتماد اجتماعی زنان شاغل و خانه دار تفاوت معناداری وجود دارد. مولفه های «جهت گیری مثبت نسبت به مسئله»، «جهت گیری منفی نسبت به مسئله»، «حل مسئله

منطقی»، «سبک تکانشی»، «سبک اجتنابی»، در زنان شاغل بیشتر از زنان خانه دار است. حل مسأله فرایند رفتاری شناختی آشکاری است که هم پاسخ های بالقوه موثر برای موقعیتهای دشوار را فراهم می کند و هم احتمال انتخاب موثرترین پاسخ را از بین پاسخهای متعدد افزایش می دهد. پژوهشهای علمی بسیاری نشان داده اند که پیوندهای اجتماعی و حمایتیهای اجتماعی از طرف دیگران، حل مشکلات اجتماعی و فشارهای اجتماعی را قابل تحمل و آسانتر می نمایند. در تبیین این یافته می توان گفت با توجه به اینکه زنان شاغل بیشتر در تعاملات اجتماعی قرار میگیرند و روابط بیشتری را نسبت به زنان خانه دار دارند در برخورد با مسایل و مشکلات اجتماعی تفکر واگرایی بیشتری دارند. و راه حلهای بیشتری برای یک مشکل اجتماعی پیش رو دارند. در تبیین این یافته می توان گفت با توجه به اینکه زنان شاغل بیشتر فرایندهای اجتماعی هستند و با افراد مختلفی در طول روز تعامل برقرار می کنند. توان تشخیص بیشتری نسبت به زنان خانه دار دارند و نسبت به یک مسئله جهتگیری مثبت و منفی درستی دارند. و در برخورد با مسایل اجتماعی منطقی تر عمل می کنند و سعی در برطرف کردن مشکل از راههای مختلف دارند.

**فرضیه دوم پژوهش: بین اعتماد اجتماعی زنان شاغل و خانه دار تفاوت معناداری وجود دارد.**

نتایج حاصل از تحلیل مانوا در فصل چهارم نشان داد که متغیر بین حل مسأله اجتماعی زنان شاغل و خانه دار تفاوت معناداری وجود دارد. مولفه های «اطمینان»، «صداقت»، «صراحت»، «تمایلات همکاری جوانه»، «رفتار مبتنی بر اعتماد» در زنان خانه دار بیشتر از زنان شاغل است. اعتماد اجتماعی یکی از جنبه های مهم روابط انسانی است که زمینه ساز مشارکت و همکاری میان اعضای جامعه است. اعتماد اجتماعی، مشارکت را در زمینه های مختلف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی سرعت بخشیده و تمایل افراد را برای همکاری با گروه های مختلف جامعه افزایش می دهد (حیدرآبادی، ۲۰۱۰). اعتماد رشد انسان را تسهیل می کند و رابطه او با دیگران و جهان را به رابطه ای خلاق و شکوفا تبدیل می کند (قلی پور و همکاران، ۲۰۰۸). مطابق نظر روانشناسان اجتماعی، اعتماد اجتماعی بخشی از یک ویژگی گسترده تر شخصیتی است که شامل خوشبینی، اعتماد به همکاری و اطمینان به این موضوع است که افراد میتوانند اختلافاتشان را کنار بگذارند و با یکدیگر زندگی اجتماعی رضایتمندانه ای داشته باشند. با توجه به اینکه زنان خانه دار بیشترین تعاملاتشان با افراد خانواده و درجه یک می باشد بیشترین صداقت و صراحت را باید در تعاملات داشته باشند اما زنان شاغل ممکن است در بعضی شرایط کاری و اجتماعی مجبور به کتمان و ... شود که به نفع سازمان و یا محل کارش باشد. این یافته با تحقیقات همسو می باشد.

**فرضیه سوم پژوهش: بین صمیمیت زناشویی زنان شاغل و خانه دار تفاوت معناداری وجود دارد.**

نتایج حاصل از تحلیل مانوا در فصل چهارم نشان داد که متغیر بین صمیمیت زناشویی زنان شاغل و خانه دار تفاوت معناداری وجود دارد. میانگین مولفه های «عاطفی»، «روانشناختی»، «عقلانی»، «جنسی»، «فیزیکی»، «معنوی»، «زیباشناختی»، «تفریحی»، در زنان خانه دار بیشتر از زنان شاغل است. در تبیین این یافته میتوان گفت با توجه به اینکه زنان خانه دار زمان بیشتر را برای همسر داری و خانواده اختصاص میدهند

میتواند عاملی مهم در صمیمیت زناشویی زوجین باشد. زنان شاغل به نسبت زنان خانه دار زمان کمتری برای خانواده اختصاص میدهند. این یافته با تحقیقات همسو می باشد.

محدودبتهای این تحقیق به شرح ذیل است؛

- تمایل افراد به بهتر گزینی در پرد کردن پرسشنامه؛ به ایمن معنا که افراد آنچه را که مطلوب است انتخاب کنند نه آنچه هستند.

- روش تحقیق این پژوهش به صورت مقایسه ای می باشد جهت بدست آوردن نتایج دقیق بهتر از تحقیقات آزمایشی استفاده شود.

در این راستا به پژوهشگران پیشنهاد می شود در تحقیقات آتی عواملی که بر کیفیت زناشویی (طبقه اجتماعی، سن زوجین و ...) موثر است بررسی شود و با توجه به چیدمان متغیرها از تحقیقات آزمایشی استفاده شود. با توجه به اینکه صمیمیت زناشویی در زنان شاغل کمتر از زنان خانه دار است پیشنهاد میشود زنان شاغل زمان بیشتری را برای خانواده و نیازهای عاطفی خانوادگی اختصاص دهند، زنان شاغل مسایل و مشکلات مربوط به محل کار را به خانه و مشکلات خانواده را به محل نبرند و پیشنهاد میشود زنان شاغل احساسات منفی و مثبت را با خانواده در میان بگذارند. همچنین با توجه به اینکه اعتماد اجتماعی در زنان خانه دار بیشتر از زنان شاغل است پیشنهاد می شود الگوهای رفتاری در محیط کار به محیط خانواده انتقال ندهند و به اعضای خانواده به عنوان همکار نگاه نکنند، در محیط خانواده اعتماد اصلی ترین رکن و پایه تمام رفتاری زوجین است لازم است زوجین اعتماد همدگیر را جلب کنند. در انتها با توجه به اینکه حل مسئله اجتماعی در زنان شاغل بیشتر از زنان خانه دار است پیشنهاد می شود زنان خانه دار در تعاملات اجتماعی بیشتر شرکت کنند. زوجین در خانواده ای که زنان خانه دار هستند زمان بیشتری را برای تفریح، سفر و نیازهای معنوی اختصاص دهند.

## منابع

امیرکافی مهدی. (۱۳۷۵). اعتماد اجتماعی و عوامل موثر بر آن پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید

بهشتی تهران

قمرانی، امیر؛ جعفر طباطبایی، سمانه سادات. (۱۳۸۵). بررسی روابط عاشقانه زوجین ایرانی و رابطه آن با

رضایت. تازهما و پژوهشهای مشاوره. ج. 5. ش 17

Abdolmaleki A.(2008). Investigating the Social Trust and Factors Affecting It and How the Media's Role in Promoting It, Pajhuheshhaye Ertebati; 15(53): 95-128.

Blum, T. W. (2006). Becoming a family counselor: A bridge to family therapy theory and practice. Hoboken, NJ. USA: Wiley.

Crawford, M. Unger, R. (2004). Women and Gender: A Feminist Psychology. 4th edition. New York, NY, USA: McGraw-Hill.

Gholipur A, Piran nejad A,(2008). Promote the Public Confidence and Electronic Democracy: explaining the role of electronic government, Journal of Modares Olum Ensani,; 1(56): 219-256.

Heidarabadi A,(2010). Social Trust and Social-Cultural Factors Affecting It, Jameeshenasi,; 1(1): 39-66.

- Laurenceau, J. Barrett L., F & Rovine M., J. (2005). The Interpersonal Process Model of Intimacy in Marriage: A Daily- Diary and Multilevel Modeling Approach. *Journal of Family Psychology* 19(2): 314–323.
- Patrick, S. & et.al. (2007). Intimacy, differentiation, and personality variables as predictors of marital satisfaction. *The Family Journal*, 15, 359- 67.